

SZILÁGYOSOMLYÓ

POLITIKAI LAP

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja 6 korona.

Nyilttér soronként 60 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Pozitív 48-as politika.

A koalíciós kormány tengődésének ideje vége felé közeledik s még mindig nem tudunk semmit arról, hogy politikai vezéreink a válság megoldásának kulcsát megtalálták volna.

Ez a kormány addig élhetett csak, a míg az események a magyar nemzeti követelések egyikét, az önálló nemzeti bank felállításának kérdését aktuálissá tették. Ebben a kérdésben, a kormánynak 67-es tagjai meghasonlottak a 48-asokkal. A közös bank elvi alapján álló 67-eseknek nincsen is helyük többé a kormánynon. A válság megoldásának természetes és alkotmányos módja az volna, hogy a nemzet kitartó küzdelme következtében többségre jutott függetlenségi párt vegye át az ország kormányzását.

Hogy az egymással szemben álló két tényező, a király és a nemzet erőviszonyaira való tekintettel, a függetlenségi párt ha kormányra lép, s a nemzeti jogokat azonnal meg nem valósíthatja, s a meglevő 67-es közjogi alapon kormányoz, abból csak a párt ellenségei vonhatják le azt a következtetést, hogy elveit feladta, mert rálépett a 67-es alapra. A 67-iki kiegyezési törvények kötelezők mindaddig, a míg alkotmányos uton meg nem változtattnak. I. Ferenc József nem teszi meg azt a szíveséget, hogy a 67-es törvényeket önként széttépje, s a független-

ségi párt kormányra jutásának az akadályát elhárítsa. De még ha akarna is ő felsége ilyen szíveséget tenni, nem lehetné azt meg alkotmányunk értelmében a nemzet törvényes képviselőténak a többsége nélkül. Ha pedig a nemzet képviselőténak a többsége, a függetlenségi párt, a meglevő alapon át nem veszi a kormányt, a cselekvés terét átengedi másoknak, ő maga pozitív politikát nem folytathat s így ki van zárva még a lehetősége is annak, hogy valaha, a függetlenségi eszmék diadalmaskodhassanak.

A függetlenségi párt elveinek teljes fenntartásával és azoknak hirdetésével, átveheti az ország kormányzását, a meglevő dualisztikus alapmegváltoztatása s elvei győzelemre juttatásának a szándékával.

Végtelen nagy a különbség, ha a meglevő alapon 67-esek, vagy 48-asok kormányoznak. Kossuth Ferenc pozitív függetlenségi politikájának eredménye, jól lehet azt a koalíciós kormányban gyakorolhatta, már eddig is kézzelfogható. Kossuth Ferenc, mint az országos függetlenségi párt vezére elveinek fenntartásával pártja integritásának megmaradása mellett lépett kormányra s mint a király minisztere, éppen úgy hirdetheti a függetlenségi elveket, mint a pártelnöki székéből.

Ha visszatekintünk a múltra, a Tisza Kálmán uralmának idejére, a mikor a függetlenségi eszméknek tüzzel-vassal való kiirtása volt a jelszó, a mikor nem hogy a király miniszterének, annak valóságos belső

titkos tanácsosának, de még egy szolgabírónak sem volt szabad a függetlenségi elveket vallani, — lehetetlen észre nem venni, a nagyváltozást. A mi akkor felségsértés-számba ment a mamelukhad előtt, a függetlenségi eszméket ma a király minisztere hirdeti s annak megvalósítására törekszik. Ennek az állapotnak, politikai és állami életünkre kiható nagy jelentőségét s közjogi horderejét elvitatni nem lehet. Mert habár az elvek hirdetése és megvalósítása közt nagy különbség van; de csoda számba megy az, annyi üldözés után hogy most a függetlenségi eszméket a király minisztere hirdeti. Ez az állapot, a nemzet egészét telíti meg a függetlenségi eszmékkel, a melyek közelebb jutottak a királyhoz is. A függetlenségi párt vezérei részt vesznek az ország kormányzásában, a király tanácsában. Mindezek megerősítik a hitet a nemzetben, hogy idővel a király és nemzet közt, a kölcsönös bizalom helyre áll s a nemzet kívánságai teljesülnek.

Magyarországnak, a pragmatika szankcióban biztosított s a 67-iki kiegyezési törvényben is elősmert állami szuverenitása, azon törvény életbe lépte óta, tehát 42 év alatt külső jelenségekben nem nyilvánulhatott meg. Magyarország, Európa államai előtt, mint nemzetközi jogalany nem szerepelt. A nemzetközi szerződésekben, a közös külügyminiszter által képviselt monarchiának csak mint egyik tartományáról vett tudomást országunkról a külföld. Szándékosan igyekeztek, az Ausztriával

Kisértet.

Tizenharmadik napja szakadt már az eső; a látóhatár összeolvadt teljesen a szennyeszöld hullámokkal. A régi körvonalak összezsugorodtak, eltűntek, nem volt sehol senki, semmi. Egy-egy oszladozó, felduzzadt hullá csapódott a bárka oldalához, de az is eltűnt újra a szennyes árban. A Nap meghalt, eltűnt; az égből sem látszott semmi. Mindent betöltött a félelmes, nyirkos, vastag szürkesség.

Az öreg Noé ott kint ült a bárka peremén és csüggedten, kétségbeesve nézte az egybeolvadó vízfonalak bágyadt villogását. Lenézett az ólomszínű vízbe és görcsösen belekapaszkodott a gyalutlan deszkába, hogy le ne szállhasson oda az ismeretlen, delejes mélységbe, ami után olyan erős sóvárgás ölte a szívét, mert az megszabadította volna nehéz szenvedéseitől, amik ott vártak rá a bárka dohos bensejében.

Nem volt egyetlen pillanatnyi nyugta. A mint a szürkesség előmlött az éjszaka helyén, már talpon volt, hogy sorra megetesse az óriási menaszériát. Sürgött-forgott, lelkesmeretesen utána nézett mindennek és hiába. Bárhol volt, bármit csinált, egyre halotta a felesége siránkozását:

— Noé! Nojjé! Hol vagy? Mit csinálsz? A tigris már megint panaszkodik, hogy vadasan kérte az őzpecsenyét és te nyersen adtad neki.

Óh Noé, nem bírom én ezt el! Miért is lettem egy ilyen lomha etető-ember felesége? Miért nem mentem inkább a Rózenberg Ézsauhoz? — Óh — Noé, miért hureoltál be ebbe a förtelmes félszerbe? Mennyivel jobb volna ott lent a víz fenekén! Ott fekszik már a Rózenberg is! Fojts bele engem is, Noé!

És ez még nem volt minden. Az öreg pákász már azt is észrevette, hogy amíg ő egy beteg páviánra rakja a hidegvizes borogatást, a fiai: Szem, Khám és Táfet ott fent a födélzetten egyre őt utánozzák. És makacsul azon a jeleneten nyargaltak, amikor ő az első szüret után kissé degazsirtan pihente ki a botanikai tanulmányt. A feketehaju Khám, a három között a leggonoszabb, tudta őt legsikerültebben utánozni. Olyan disztelenül feküdt, hogy még a szennyeszöld hullámok is rózsaszínűvé pirultak. És amikor förtelmes produkcióját befejezte, konok kitartással felkereste az apját, bármelyik ketrecben huzódott is meg az, és egyre gyötörte a jelentéseivel:

— Papa! Hallgass csak ide, papa! A Szem folyton szemtelenkedik. Egyre azt hajtogatja, hogy te milyen mélyen kivágott ruhában szundikáltál a multkor. És az állatokkal is kellene tenned valamit. A harsa egyre zsörtölődik és idegesen rája a bajuszát, hogy minek zártuk be őt ide, ebbe a félszerbe, amikor ez éppen neki való idő volna? A majom egyre téged utánoz és nyitogatja a mama kajútjának ajtaját. A számár folyton számárságokat beszél, hogy — azt mondja, — miért nem csinálták

meg a világot jobban, hogy most ne kellene elpusztítani!? A gyíknak hiába beszélek, hogy ne makaózzék egész nap; már a farkát is elvesztette, de azt mondja: nem baj, kinó az újra! A kaméleont is le kellene tiltanod; egy mozit rendezett be, ahol belépődij mellett változtatja a színét. A zseiráf kidugja hosszú nyakát az ablakon és jelenti, hogy még mindig kutyanak való idő van. A kutya persze azt nem hagyja annyiban és kész a verekedés. A balha egyre vigyorog, hogy hogyan fogják majd az emberek szidni magát, papa, hogy őt is behozta ide a bárkába! A róka zsémbel, hogy meddig tart még ez az istentelen idő, de a remeterák feddi, hogy nem istentelen idő ez, hiszen minden csepp vízben ott van az Ur lelke. A rák különben egyéb nehézségeket is támaszt. Azt mondja, hogy bizonyos tiszteletdíj fejében hajlandó addig hátrálni, amíg visszajutunk abba az időbe, amelyikben még nem volt vízözön. Még nem kapott kedvező ajánlatot, hát addig, — mondja, — majd „Vízözön és Vidéke” címen lapot alapít. Persze ő lesz a szerkesztő, amihez egy igen jelentős felszerelése, az olló, már meg is van. A bárány prepotenskedik, hogy jelenleg ő az Isten egyetlen báránya és hogy lesz még szó ő róla elég, amikor elveszi majd a világ bűneit.

Ilyesmivel és hasonlókkal gyötörték egyre szegény Noét. Már unta az életét és csömörlött mindentől.

Egyik este, amikor a bárka többi lakója már lepihent, ő ismét kiült a bárka peremére.

1867-ig, tiszta personalis unió jog alapján állott Magyarországot az európai államok emlékezetéből kitörlni.

Kossuth Ferenc pozitív politikájának a következménye, hogy Magyarország és Ausztria közt, az eddigi vámszövetség helyett nemzetközi szerződés kötött, éppen olyan nemzetközi formában, mint a milyent köt például Olaszország Németországgal. Ez a szerződés az 1908-ik évi XII. magyar törvénnyel becikkelyeztetett, ugyancsak egy külön osztrák törvénnyel is. Ennek a nemzetközi szerződésnek a záradéka világosan tartalmazza, hogy a szerződés joghatálya 1917. december 31-én feltétlenül megszűnik, tehát automaticamente életbe lép az önálló vámterület. Az eddig 10 évre kötött vámszövetségek újabb 10 évre fennállóknak ismertettek el, ha azok fel nem mondtak.

Az idegen államokkal kötött vám és kereskedelmi szerződéseket 1867. óta a külügyminiszter kötötte meg. Az imént hivatkozott nemzetközi szerződésben azonban, Magyarország állami szuverénitásának megfelelőleg kikötött, hogy a két állam: Ausztria és Magyarország közös képviselője, a külügyminiszter által előkészített szerződést tényleg a magyar kormány egy képviselője köti meg, aki azt az állam nevében aláírja.

A 67-iki törvények életbe lépte óta ez az első eset, hogy a kettős államszerkezetben Magyarország jogai megerősültek és Magyarország szuverén államisága a nemzetközi jogban érvényesült és mint külön nemzetközi jogalany jelenhetett meg az önálló nemzetek előtt.

Kossuth Ferenc függetlenségi politikájának ezeket az eredményeit lekicsinyelni nem lehet. Ezek az eredmények igazolják, hogy ha a függetlenségi párt a cselekvés terére lép, lépésről lépésre tért hódíthat s

És egyszer csak hátul a fedélzetén valami kísértet bukkant fel. A teste ragyogott, világolt és Noé megismerte, hogy ez csak az ördög lehet, senki más.

Valóban ez is volt.

Odasompolygott az öreg állatkerti-igazgatóhoz és a fülébe súgta:

— Látod Noé, te egészen közönséges számár vagy! Mit kínlódsz itt? Menj le a bárka fenekébe, ahol a szerszámaidat tartod, hozd fel a köfejszédet és vágj léket ezen az otromba hajón. Elcsúsznak valamennyien, megszűnnek a kinjaid és azonfelül olyan nagy lesz, még nagyobb, mint az Ur, aki az embert megalkotta, mert nagyobb ur az, aki elpusztíthat valamit, mint az, aki ugyanazt a valamit megalkotta! Menj Noé és tedd, amit mondtam!

A kísértet eltűnt.

Noé erős töprengés fogta el.

— Valóban nagyobb lesz, mint az! Néhány fejzsécsapással megsemmisíthetem az egész világot! És ami a fő, megszűnnek a gyötrelmeim!

Lassan, óvatosan megindult lefelé a nyirkos falépcsőn, hogy felhozza a köfejszédet és megfurja a bárka fenekét. Micsoda hatalmas pillanat lesz az! Hallgatózott, de nem hallott egyebet, csak az alvó emberek és állatok egyhangú lélekzését és hortyogását.

Már fölemelte a fejét, hogy lesujtson vele, de ekkor valami ötlött az eszébe.

— Vajon ki fogja megmondani, hogy Noé nagyobb volt, mint az Ur! Hiszen nem marad élő ember! És mit ér a hírnév, a dicsőség, ha nincsen, aki elmondja? Semmit!

Noé csüggedten visszatette a helyére a fejét, újra felment a fedélzetre és nézte tovább a hullámokat.

Ez a baj, ezért kell most nekünk kínlódn.

Ohlnoky László.

egyengetheti útját a nemzeti jogok érvényesítésének.

Ugyde a korona álláspontjára s ezzel szemben a nemzet képviselőjében uralkodó fejlettség és pártviszályra való tekintettel, inkább darabont, mint függetlenségi kormányra számíthatunk. És akkor a nemzeti ellentállás elkerülhetetlen. De gondolják meg jól a vezérek, mielőtt a nemzetet ismét ellentállásba vinnék, hogy többé operettszerű ellentállásra kaphatók nem leszünk s magunkat elárultatni nem engedjük.

Az ellentállás legyen komoly, áldozatkész és kitartó mindaddig, a míg megmutatjuk, hogy az összm monarchia nélkülünk nem nagyhatalom s a míg az osztrák császár meg nem tanulja, hogy könnyebb mesterség nemzetnek lenni császár nélkül, mint császárnak lenni nemzet nélkül.

Moni Gyula.

Az iparosság ünnepei.

A korszellem egy régi nagy tévedését igyekszik kijavítani. Egyre több és örömet keltő kedves jelenség mutatkozik arra, hogy a magyar közélet sodró áradatában, az iparos osztály mint önálló és megbecsülésre méltó faktor már számba jön. Nem így volt még nem is oly régen. A prókátornemzet lebecsülte a nemzet vagyonosságát munkáló iparos osztályt és ebben az iparban szegény országban az iparosság társadalmi helyzete valóban nem volt rózsás. A társadalomnak vele szemben való elfogultsága természetesen kihatással volt arra, hogy az új ipari generáció rendszerint a középiskolákban lemaradt tehetségtelen emberekből került. Hivatalnok ritkán nevelte iparosnak gyermekét és ha nevelte, ezt leginkább kényszerűségből cselekedte, ha tudniillik csemetéje, ismételt kísérletekre, szekundába pónáltatott. Nincs mit tagadni, hogy a kényszerűségből ipari pályára jutott család sarját, mint elzúllott ivadékok, több rendbeli szégyenérzés közepette kezelte a család és a helyzet már csak azért is, hogy előállhatott, nem valami nagy becsületére vált az iparosságnak.

De most mintha új korszellem fuvalmát éreznők. A kereskedelemügyi miniszterium nagy tehetségű államtitkára leutazik Kalocsára egy iparossági legényegylet ünnepélyére és ezen az ünnepélyen a kalocsai érsekkel élén részt vesz egy messze vidék uri társadalma s az a beszéd, a melyet az ünnep alkalmával Sztéryi államtitkár mondott, alkalmas arra, hogy az iparosság becsűgyát fokozza és a magyar középosztály közönyét, ok nélküli kicsinylését az iparospálya iránt eloszlassa. Szinte szeretnők elmondani, hogy a beszédből az ipari munka apoteozisát olvassuk. Örömeinkre van, hogy oly magas és vezető állásban szereplő férfi, kinek genitálisát pártkülömbőség nélkül elismeri az ország közvéleménye, ily nemes szempontokból nézi az ipari pályát és ennek jövőjére hívja föl azokat a szülőket, akik produktív pályára szánják gyermekeiket. Hogy a kalocsai beszédben igen emelkedett rész foglaltatik a vallásosságnak, mint vezető eszmének erejéről, hatalmáról, azt

nemesak megértjük, hanem dicsérjük. Minél inkább terjed a vallástalanság és vallásbeli közöny, annál szebb hivatás jut a közélet magas polcán állóknak arra, hogy a polgárosult nemzeteket ezredeken át fejlesztő, az emberiséget előbbre vivő vallási eszméket hirdessék. Nincs igaz és nagy ember, kiben az Isten iránt való mély és nagy érzés ne élne. Pasteur, a veszettség feltalálója, midőn az azóta ezrek és ezrek életét megváltó, korszakos találmányát a francia akadémiának bejelentette, beszédének bevezetése ima volt a Gondviseléshez, melynek nevében kezdte meg buvárlatát, melynek hatalmával és kegyességével jutott el tudományos sikeréhez. És ha a nagy francia tudóst ennyire áthatották az Istenhez való emelkedés érzései, mennyivel inkább kell ezt nekünk tennünk, a porszemeknek, a kik a napi munka salakjában hányszor érezzük, hogy gondvisélet nélkül nem boldogulhatunk. A mit Sztéryi Kalocsán mondott a vallásról, azt mindenki, imádja Istenét bármiként, vallhatja, hirdetheti és kell is vallania és kell is hirdetnie.

Mint fentebb jeleztük, éppen olyan értékes része azonban a beszédnek az, mely az iparosság becsűgyának felköltésére alkalmas. Csak azokat becsűljük meg, akik magukat is megbecsűlik. És ha az iparosság fontosnak tartja, hogy végzett munkája, társadalmi rangja elismertessék, neki is el kell követnie mindent az iparosság fajsúlyának emelése érdekében. A mai iparosképzésnek és műhelynevelésnek gondosabbnak kell lennie, mert a hogyan ez idő szerint sok helyen a jövő iparosságot nevelik, — az egyike azoknak a főokoknak, a melyek miatt a jobb elemet nélkülözniök kell. Ámde Thék Endre iparos tanonc-otthonai, Gelléri Mórnak az iparosság becsűgyát felköltő irodalmi törekvései, vezérletükkel az Országos Iparegylet munkássága egy új korszakot inaugurálnak. Az iparosság most lefolyt társadalmi mozgalmából és most rendezett gyűléseiből örvendezve látjuk, hogy az iparosság fajsúlyának megjavítása érdekében felette nagy sikerű lépések történtek, sőt az újabb évtizednek már gyakorlati eredményei is vannak, az iparos pályán talentumok bontják ki szárnyukat és minden jelenségből azt kell következtetnünk, hogy a régi céh már átlépett a haladás széles zónájára s a modern ismeretekkel fölfergyverkezve törekszik célja felé.

Minél balsikeresebb gazdasági esztendő szakad reánk, annál inkább megtudjuk, hogy az őstermelő ország existenciája igen bizonytalan. A rossz termés következtében beálló nagy drágaság súlyosan mutat arra, hogy az időjárás kedvezéseire alapított egyoldalú földművelés válságba sodorja nemzetünket. Ipart kell teremtenünk minden erővel és akarattal. E végből az szükséges, hogy az ipari pályára tehetségek és olyanok lépjenek, kik majdan tőkével és tudással versenyképes ipart üzzenek. A jobb elemek ipari pályára kecsgetése történhet az iparos pályára nevelés megjavításával. Társadalmi nagy feladatok várnak e téren magára az iparosságra, melylyel paralell oly kormányzati intézkedések is kell lenni, a melyek a tudás, tőke és szorgalomnak, az iparüzés e három feltételének gyümölcsét is megérlelik. Min-

denesetre örvendetes, hogy az iparosság rendelkezik a haladás feltételével. Tanuszkodnak erről azok az ipari ünnepek, a melyek most rendezettek, melyen annyi szép eszmét gyűjtöttek egybe.

Miért kell a nőnek a választójog?

A Feministák Egyesülete, a mely a nők aktiv és passzív választójogának életbeléptetését tűzte ki céljául, „A nő a társadalomban” cím alatt hivatalos lapot tart fenn, melyben eme kérdésre vonatkozólag a következő 31. pontban adja meg a feleletet.

Minthogy mostanában mind gyakrabban foglalkozik a közönség a feminizmus kérdésével, közre adjuk e felelet pontokat, hogy lássa olvasóközönségünk a feministák álláspontját a maga valóságában:

1) Mert a nő ugyanúgy tartozik engedelmeskedni a törvényeknek, mint a férfi: kell tehát, hogy résztvehessen azok alkotásában.

2) Mert a nőt éppen úgy megadóztatják, mint a férfit és mégsem szólhat bele az adók felhasználásába.

3) Mert a képviselők csupán a választók kívánságaival törődnek; hiszen azoktól függ mandátumuk.

4) Mert amíg a nő nem választó és nem választható, addig senki sem kérdezi: mire van szüksége. Ugy bánnak vele, mint a gyermekkel, aki nem tudja, mi jó, vagy mi rossz reá nézve.

5) Mert kell, hogy a parlament a nép akaratát fejezze ki; ez pedig lehetetlen, amíg a nőket, a nép nagyobbik felét, megakadályozzák akaratuk közvetlen nyilvánításában.

6) Mert vannak a nőknek speciális, az anyasággal kapcsolatos érdekei, ezeknek szószólója csakis ő maga lehet. Csak az tudja, hol szorít a cipő, aki viseli.

7) Mert a férfiak a nőkre nézve sértő törvényeket hoztak, megkérdőjelezésük nélkül; ezeket csak a nők maguk fogják igazságosan megváltoztatni.

8) Mert a nő elől sok pályát elzártak és a férfiaknak tartották fenn a legjobban fizetett és legkényelmesebb hivatalokat.

9) Mert a nők előtt nyitva álló pályákra sem készítik elő őket a férfiakkal egyenlően; a törvényhozás csupán a fiúk kellő kiképzéséről gondoskodik abból a pénzből, amelyet részben a nők adója szolgáltat.

10) Mert csak a választójog segítségével teremthet a nő leányainak is olyan kiképzési lehetőségeket, aminek fiai számára fennállnak már.

11) Mert a hiányosan kiképzett nőt a legrosszabbul fizetett munkára szorítják.

12) Mert a gyermekekre vonatkozó törvények alkotásánál a nők véleménye ép oly fontos, mint a férfiaké.

13) Mert az asszonyt, mint a háztartás vezetőjét, sújtja legjobban a drágaság, amelyet rossz vászzerződések és magas fogyasztási árak idéznek elő.

14) Mert a családjára nem egyenrangú és egyenjogú a családban férjével.

15) Mert törvényes anyának nincsen gyermekével szemben szülői hatalma; az apától függ, hogy mennyi beleszólást enged gyermeke sorsába az anyának.

16) Mert gyermekei előtt is megalázza a nőt az, hogy a családban férjénél kisebb jogköre van.

17) Mert csak a nők maguk szüntethetik meg azt az igazságtalanságot, hogy a családanyának mind a férfinél, mind a nagykoru hajadonnál kevesebb joga van.

18) Mert a nő, aki állítólag gyengébb, egyedül bűnhődik mindazokért a cselekedetekért, amelyeket a férfival közösen követett el és megsértette velük a társadalmi szokásokat.

19) Mert csakis az anyák javíthatják meg a törvénytelen gyermekek sorsát. (Hogy a férfiak nem tudnak, vagy nem akarnak irántuk igazságosak lenni, azt megdönthetetlenül be-

bizonyították akkor, amidőn törvénybe iktatták, hogy a törvénytelen apa nem is rokona gyermekének.)

20) Mert a politika a családi élet minden mozzanatára érvényesíti hatását; kell tehát, hogy családi érdekeinek védelmére a nő is gyakorolhasson hatást a politikára.

21) Mert férfiak és nők közötti pörös ügyekben a férfiak vádlók és bírók egyidejűleg; hiszen az összes jogi pályákat kizárólag maguknak tartották fenn.

22) Mert ha a nőnek nincsen választójoga, közvetett úton ellenőrizhetetlen, ezért erkölcs-telen és káros befolyást gyakorol a politikára.

23) Mert mindazokban az államokban, ahol a nők választók és választhatók (Wyomingban 1869 óta, az európai Manszington 1880. óta, Coloradóban 1893. óta, Újzeelandban 1893. óta; Ausztrália összes államaiban 1895—1909-ben kapták meg a választójogot; Utahban és Idahóban 1896. óta, Finnországban 1906. és Norvégiában 1907. óta), a politika tisztább, becsületesebb és jobban törődik a nép szükségleteivel.

24) Mert a magyar nők egy részének már ősidők óta követküldési joga volt s azt kitűnő politikai érzéssel gyakorolták. (Kossuth Lajos is mint asszonynak követte jutott a parlamentbe.)

25) Mert a mai magyar nő megkövetelheti, hogy a megalkotandó választójogi törvény — a modern kor igényeinek megfelelően — minden nőre kiterjessze az 1848-ban elteremtett politikai jogokat.

26) Mert törvényes beavatkozást, állami intézményeket és ellenőrzést igényelnek: az alkoholizmus, a szegénység, a fertőző betegségek elleni küzdelem, a gyermekvédelem és a békemozgalm.

27) Mert a választójog a legbiztosabb eszköze annak, hogy minden nő, aki komolyan érdeklődik a társadalmi kérdések iránt, hozzájáruljon a súlyos bajok gyökeres orvoslásához, ami összekoldult, összetűncolt, bazárokon gyűjtött pénzeszegekkel nem lehetséges.

28) Mert a választójog nem öncél, hanem a védelem fegyvere olyanok kezében, akiknek érdekeit senki sem védí: a legjobb szerszám azoknak, kik őszintén akarják szolgálni a közérdeket.

29) Mert a nőnek, mint anyának, nevelőnek, munkásnak, adófizetőnek összes szolgálataival szemben az állam még az önrendelkezés jogát sem adja meg.

30) Mert a választójog hiánya olyan megaláztatás, amelyet öntudatos, nemét megbecsülő asszony nem tűrhet meg.

31) Mert sokkal nemesebb lesz a gondtalanul élő nő élete, ha komoly közügyekkel foglalkozik, mint ha léha időtöltésre pazarolja idejét.

Hideg közöny.

(F. É.) Mi, akik oly kitűnő érzéssel szólunk hozzá minden közjogi kérdéshez, akiket lángba borít minden külső, vagy belső politikai támadás, akiknek vére lobogásnak, pezsgésnek indul, ha önérzetünkön, büszkeségünkön a legkisebb sérelem is esik; — fásult unalommal, hideg közönnyel hallgatunk, ha gazdasági érdekeink csorbulásáról esik szó.

Olyanok vagyunk, mint a szeleverdi hidalgó, aki egykedvűen, tétlenül nézi, mint rabolják ki házáat, mint gyújtják fel ranchóját, mint hajtják el ösvéreit, marháját, — de amikor Dulcineáját éri illetlen szó, vérbe, vérbeborultán paripára kap és tájtétköz dühvel törtet a sértegető után. El is értünk annyit, hogy mindenünnen bő marokkal osztogatják nekünk a „lovagias nemzet” címét, — de lovagiasságunk mellett is igazán ott tartunk ma holnap, hol a mindenéből kifosztott, szomorú manchai lovag.

Élhetetlenségünk, tunyaságunk újabb kétértelmű bizonyítékára bukkanhatunk a budapesti kereskedelmi és iparkamara minap megjelent 1908. évi jelentésének adataiból. Mult évi gazdasági mérlegünk passzivitása Ausztriával szemben 62 és fél millió koronára emelkedett. Az osztrák behozatal ugyanez esztendőben 1169 millió koronánál magasabbra szökkent. Oly esztendőben történt ez, amelyikben egyre sü-

rűbben esett szó szegényletes gazdasági függésünk közeli megszüntetéséről, az évszázados osztrák kizsákmányolás meggátolásáról.

Hol, miben kell keresnünk e szomorú tény okát? Mi a magyarázata annak, hogy egy hatalmasnak megindult, fenszögesnek ígérkező gazdasági harc küszöbén, önként támogatjuk újabb és újabb milliókkal ádáz gyűlölettel telt, reánk törő ellenfelünket? Micsoda rettenetes vakság ül mi rajtunk, mi zsibbasztja tehetetlenné karunkat, mi bénítja nyomorékká öklünket?

A kereskedelmi és iparkamara fentebb említett évi jelentése az agrár irányzat túltengésében keresi okát annak, hogy iparunk fejlődésében soha el nem érheti az osztrák nagyipar versenyképességét, de önmagát cáfolja meg akkor, amikor elismeréssel emlékszik meg, mert meg kell emlékeznie a kormány egyre nagyobb kereteket betöltő iparfejlesztési akciójáról. Iparunknak, kereskedelmünknek lehetnek jogos panaszai is, lehetnek tarifális nehézségek, a termelést drágító munkásmozgalmak, melyekkel keményen meg kell küzdenie, de könnyebb, rózsásabb az osztrák, német, vagy akár milyen termelőnek, vagy közvetítőnek helyzete? Nem, sem a kormány támogatásai, sem a fentebb vázolt nehézségeken nem mulik gazdasági fellendülésünk. A magyar iparnak, a magyar kereskedőnek, egyetlen, kéréseketlen és irgalmatlan ellensége van: a magyar fogyasztó piac közömbössége. — Az önálló vámterület, a független nemzeti bank parlamenti harcosainak csapata mindent megtesz, hogy gazdasági függetlenségünk e két legerősebb biztosítékát kivívja, de mennyivel könnyebb, mennyivel biztosabb lenne a küzdelem, a diadal, ha azt következetes, lelkes társadalmi mozgalom is támogatná.

Törökország bojkottmozgalmán nyolc nap alatt megtört Auszria ellenállása. Minálunk tovább tartaná magát az osztrák csökönyösség, de végtére mégis csak beadná a derekát.

Igaz, olyan gyors és fényes sikerrel, mint Törökországban, nálunk bojkottmozgalom nem járna. A közös vámterület révén az Ausztrián kívüli külföldről való behozatalunk utáni vámjövdelem, egyrésze megint csak Ausztria nyeresége lenne. De mi ez a nyereség ahhoz a veszteséghez képest, mely őt a gyarmatnak tartott magyar piac elvesztésével sújtaná.

Az iparkamara nézete szerint osztrák szomszédunk iparának mellőzésére gazdasági termékeink bojkottjával felelne, de ugyanezt akkor is megteszi, ha kezes bárányként simulunk lábaihoz. Az osztrák malmok ma is, amikor pedig tetőpontján áll ausztriai importunk és ellenkezés nélküli „Ausschussgebiete” vagyunk az osztrák ipar hulladékainak, ismétlem, ma is egyre nagyobb mértékben bojkottálják a magyar gabonát. Ezzel a fegyverrel tehát provokálás nélkül is élnek. Mi egyébtől tarthatunk tehát? Bienenrth gyalázatos perfidiával az osztrák vonalak tarifájának emelését emlegeti, de annyira soha meg nem drágíthatja a közlekedést, hogy még így is ne juthassunk olcsóbban a távolabbi külföld iparának jobb termékeihez.

Hogy mindezek ellenére még sem hirdethetjük az osztrák ipari cikkek teljes és általános bojkottját, annak okát sanyaru hitelviszonyainkban kell keresnünk. Az osztrák tőke oly régóta és oly széles mértékben zudul országunkra, hogy szinte áthidalhatatlan árral veszi körül a hitelre szorultak nagy részét. Ezek nem segíthetnek önmagukon, tétlenül kell várniok az államhatalom akcióját, mely a gazdasági önállóság felé vezető legelső lépésével, az önálló jegybank megteremtésével új hitelforrást nyújthat nekik.

De ott vannak a távolabbi külföld hitelében is könnyen részesülő, vagy hitelre egyáltalában nem szoruló erős és nagy ipari vállalatok, akik csak megszokásból, léhaságból fedezik Ausztriában szükségleteiket és ott van a kisember, a legapróbb fogyasztó, aki szegényes függetlenségében igénytelen napi szükségletének beszerzésénél is tekintettel lehet annak eredetére, hazai, vagy idegen voltára.

Ha szegényletes gazdasági függésünk, nyomoruságos szegénységünk egyelőre meg is gátol abban, hogy minden irányban kiterjedő gyors lefolyású és általános bojkott útján az osztrák ipartermékeket kivétel nélkül és rendszeresen visszavessük, — ez még nem ok arra, hogy teljesen tétlenül, fásultan, közöny-

nyel nézzük Ausztria iparának fullasztó invázióját. Ha minden polgár csak a maga kis körében és csak a lehetőség határain belül is bojkottálja az osztrák árut, úgy a mozgalomnak egységes szervezés és irányítás nélkül is sikerrel kell járnia. S mennél mélyebbre hatja át a társadalom minden rétegét a meggyőződés, mennél öntudatosabbá, mennél következetesebbé válik a mozgalm — annál gyorsabb, annál nagyobb, annál maradandóbb lesz a sikere.

A SZILÁGYOSOMLYÓ

politikai lap

előfizetési ára:

Egész évre . . . 8 K Negyedévre . . . 2 K
Fél évre . . . 4 K Egyes szám ára 20 f

Megjelenik minden csütörtökön.

A Szilágyosomlyó telefonszáma: 17.

KÜLÖNFÉLÉK.

A főváros rejtelseiből.

A rendőrség időről-időre a napilapokban és hivatalos közlönyében közzéteszi azon emberek névsorát, a kik hirtelen, minden további értesítés hátrahagyása nélkül eltűntek hozzátartozóik köréből. Ha figyelemmel kísérik ezt a szomorú kimutatást, hamarosan észrevehetjük, hogy abban ott szerepel a főváros lakosságának minden társadalmi rétege. Kimutatja a rendőrség napról-napra azt is, hogy az eltűnt egyének közül hányan kerülnek meg. Naponta körülbelül nyolc-tíz újabb eltűnést jelentenek be. A bejelentett eltűnteknek körülbelül hetven százaléka később megkerül, de hol van a fennmaradó harminc százalék, hova tűnik el a fővárosi élet forgatagában száz eltűntnek bejelentett ember közül harminc?

Erről a közérdekű fontos kérdéstről folytatott beszélgetést lapunk tudósítója a fővárosi rendőrség egyik előkelő tisztviselőjével, a ki a következő választ adta:

— Az eltűnések egész sorát jelentik be naponta úgy a főkapitányságon, mint az egyes kerületek ügyeletes tisztviselőinél. Az eltűnteként bejelentett emberek száma évente 4—5000, de igen gyakran 7—8000 emberre is rug. Ez a szám feltétlenül megdöbbentő volna, ha ezek az emberek mindannyian valóban el is tűnének. Erről azonban természetesen szó sem lehet. A bejelentések legnagyobb részét a könnyen ijedő emberek teszik, a kiknek hozzátartozói aztán egy-két napon belül meg is kerülnék.

Akárhányszor megtörténik, hogy a főkapitánysághoz kétségbeesetten állít be egy-egy asszony és jelenti, hogy a férje reggel, mint rendesen azzal ment el hazulról, hogy a hivatalába ment és azóta még nem került elő. A tisztviselők jegyzőkönyvbe veszik a panaszát és megígérik neki, hogy élve, vagy halva, de előkerítik az urát. Az asszony sirva megy el, de alig egy-két óra múlva mosolyogva jön vissza és jelenti, hogy már felesleges a nyomozás, mert a férje megkerült.

— Találkozott a barátaival és leitta magát a szentelen, — mondja nevetve. No de ellátam a baját alaposan!

A rendőrtisztviselők már tudják ezt és ha fel is veszik a jegyzőkönyvet a panaszossal, azt két-három napig nem adják ki nyomozás céljából a detektíveknek. Ennyi idő alatt aztán rendesen megkerül az eltűnt.

A bejelentések másik nagy százalékát képezik a gyermekek. Ezek két csoportra oszlanak: ábrándozó természetűekre és csavargókra. Az ábrándozók rendesen azzal a szándékkal maradnak el hazulról, hogy elmennek kalandokat keresni s rendesen Fiume felé veszik az útjukat, de már Soroksárról visszahozza a csend-

őrség. A csavargó gyermekek is megkerülnek. Vagy a Városliget bokrai között, a hol nagy ambícióval készülnek Rózsa Sándor és Sobri Jóska pályájára, vagy a toloneházban.

A harmadik csoportba tartoznak az eltűnt leányok. Ezek is megkerülnek többnyire, ha nem is mindannyian. Rendesen egy-egy elkövetett ballépés és annak következményei üldözik el őket hazulról, vagy kalandvágyó temperamentumuk van. Sok leány kedvesével tűnik el. Ezek között azonban már sokkal nagyobb számmal akad az öngyilkosok szomorú statisztikájába tartozó eltűnt.

Vannak azután sokan, a kiket családi perpatvar, viszálykodás űz el családjuk köréből s a kik előbb-utóbb szintén megkerülnek, illetve el sem tűntek, csak éppen a családjukkal nem tudták tartózkodási helyüket.

Sokan balesetek áldozataiként kerülnek a kórházakba és itt akadnak reájuk hozzátartozóik.

Vagy harminc százalék az, a melyik nem kerül meg. Ezek sorából kerülnek ki az öngyilkosok, katonaszökevények és a büntető törvénykönyv elől menekülők. Az utóbbiak fel is találhatók, de néha csak hónapok múlva. Titokzatos körülmények közt való eltűnés csak kevés akad és ilyen esetben azután mindent elkövet a rendőrség, hogy az ilyen eltűnéseket tisztázza.

— Kinevezés. Kapus Sámuel zilahi p. ü. számvizsgálót, a „Szilágy” szerkesztőjét a pénzügyminiszter jelenlegi állomáshelyére pénzügyi számtanácsossá nevezte ki.

— A helybeli temetkezési társulat felosztását, a vizsgálat megtartása után, a belügyminiszter elrendelte s a társulat vagyonának arányos felosztásával városunk előjáróságát bízta meg. A társulatnak 3400 korona vagyonát nagy részben fölemésztették az időközben elhalálozottak után járó és bíróilag megítélt haláleseti járulékok, a csekélynek éppen nem mondható perköltségek és az ügyvédi díjak. E társulatnak anyagi bukása kiszámíthatatlan csapást mért főleg szegényebb néposztályunkra, tehát éppen azokra, akikért a társulat felállítva lett, de a kiknek hanyagsága, értelmetlensége következtében kellett a humánus intézménynek elbuknia. Legnagyobb csalódás azokat fogja érni, akik haszonlesésből sietteték a társulat bukását s bukásával vagyonának felosztását. A társulat vagyonkezelésében a megejtett vizsgálat legkevesebb szabálytalanságot sem észlelt, mely körülmény még e nagy bukás közepette is megnyugtatólag hat a volt társulat minden tagjára, de főleg annak tisztikarára.

— Beiratások. A helybeli iparos tanonciskolában az 1909—10-ik tanévre való beiratások folyó évi szeptember hó 12-én délelőtt 8—11 óráig fognak megtartatni az állami népiskola irodahelyiségében, a rendes tanítás pedig 13-án (hétfő) délután 5 órakor kezdődik, a mely napon kezdve az iskolát a megelőző tanévben látogatott tanulók tanóra mulasztásai is vezettetni fognak. Fölkérem a munkaadókat, miszerint alkalmazott tanoncikat szíveskedjenek a jelzett időtől kezdődőleg iskolába járatni annál is inkább, mivel a tanoncok mulasztásaiért a fentálló szabályok szerint teljes mértékben a munkaadók felelősek; valamint arról is, hogy a tanulók a szükséges tankönyvekkel már a tanév elején el legyenek látva. Az igazgatóság.

— A Wesselényi-kollégiumban az év megnyitása az építkezés miatt szeptember 16-ára halasztatott. Reggel 8 órakor lesz az ünnepély, rögtön utána kezdődik a tanítás. Mindazáltal az I. osztályba lépő reformátusok szeptember 1-én, a többiek 2-án kötelesek beiratkozni. A II—VIII. osztályu vidéki tanulók beiratása szeptember 14., 15. napján történik. Az internátusba felvett I. osztályu szintén 14. és 15-én iratkozhatnak be. A vidéki tanuló javítóvizsgálatot szeptember 14. és 15-én is tehet. Kincs Gyula, igazgató.

— Köszönet. Mindazoknak a nemes lelkeknek, a kik felejtethetetlen jó feleségem elhunyt és temetése alkalmával végtelen fájdalomunkban részt vettek, e helyen is hálás köszönetet mondok. Szilágyosomlyó, 1909. augusztus 31-én. Zsigmond Károly, ref. lelkész.

— Örült, vagy gonosztevő. A múlt héten több oldalról bejelentés érkezett a rendőrséghez, hogy a város határában, hol a magurai szőlők, hol a tengerivetések között naponként megjelenik egy parasztruhás, hatalmas termetű férfi, a ki kezében egy nagy doronggal reátámad a mezőn levő emberekre, sőt egy pár asszonytól halálos fenyegetések között a náluk levő élelmiszereket elvette. Miután bejelentés szerint a csavargót legutóbb a badacsonyi ut mellett levő tengerivetések között látták: a rendőrség és csendőrség nagy apparátussal vonult ki az ismeretlen csavargó kézrekerítése végett. Az illető azonban, — a ki úgy látszik, mégsem egészen bolond — a szőlők alatti kerítés tövében meghúzódva nézte végig a völgyben lefolyt eredménytelen hajtvadászatot és a mikor már gondolta, hogy a sor a szőlőkre fog kerülni: rejtékhelyéből kiugorva gyors futással menekült a szécsi gaz felé s üldözői nyomot vesztettek. Mint értesülünk, a csavargót azóta is többen látták a határban kóborolni, a mi valószínűvé teszi, hogy az illető nem annyira baramia, mint inkább egy szerencsétlen elmebáborodott, a kinek azonban annyi mégis maradt az agyában, hogy sokkal kényelmesebb a forró nyári napokon a tengeri tövében hűsölni, mint dolgozni.

— Beküldetett. Tudomásunk szerint a fenyegető ázsiai kolerára való tekintettel a belügyminiszter a városok utcáinak naponkénti felseprését, öntözését elrendelte. Miután a folyó évben a város, sőt a vármegye legforgalmasabb utcája, a Vármegyház-utca kisépelve, annál kevésbé megöntözve egyáltalában nem lett, — kérjük, vajjon a belügyminiszter a Vármegyház utcát fenti rendelkezése alól kivétetni rendelte-e? Egy vármegyház-utcai lakó.

— Halálos végű játék. A legközelebbi mult szombaton halálos végű játékot rendeztek a gimnázium előtti téren Kocsis György és Kerekes Izidor helybeli lakosok. A templomból a Mária-napi istentisztelet után kijövet ugyanis egy nagyobb társaságban szó esett róla, hogy Kocsis Györgyöt ki tudná a hátán 10 lépésnyire elvinni. Kerekes Izidor fogadkozott, hogy ő elviszi, a míg Kocsis mosolyogva mondta, hogy nem lehet az. De Kerekes tartotta szavát és fogadást ajánlott. Kocsis újból figyelmeztette társát, hogy vigyázzon, mert baj lesz a dologból, Kerekes azonban nem tágitott. Ily előzmények után Kerekes aztán csakugyan hátára emelte Kocsist, a ki előbb nevezettnek hóna alá dugott karjaival ennek nyakát lefelé nyomta és szegény Kerekes csakugyan elvesztette a fogadást, mert pár lépés után jajgatva rogyott a földre s oly rosszul lett, hogy szekeren kellett lakására szállítani, a hol nagy kínok között másnap délre meghalt. A megejtett orvos-törvényszéki boncvizsgálat megállapította, hogy Kerekes nyakesigolyatörést szenvedett.

— Nemességi ügyekben, ugymint: a cs. és kir. kamarási (aranykulesos) méltóság, a Souverain Máltai Lovagrend, a magas Német Lovagrend elnyeréséhez, nemkülömben a cs. és kir. Csillagkeresztes Hölgyrend, Nemes Hölgyalapítványokhoz szükséges ősfák összeállítása ügyében, valamint régi nemességek, előnevek és címerek igazolási ügyeiben szívesen ad szak-szerű felvilágosítást lovag Tichth Károly-genealogus, a berlini „Herold” rendes tagja, Budapest, Baross u. 32, a ki ezen a téren szaktekintély. Lovag Marciányi Györgynek a Nemességről irt munkájához is ő adta a vezérfonalat.

— Pótlóvázás. Szilágyosomlyóban a marosvásárhelyi 9-ik honvédhuszárezred parancsnoksága pótlóvázásokat tart: Szilágyosomlyóban a városháza előtt szeptember 21-én délután 4 órakor, — Illésháza Papp György ur udvarán szeptember 22-én délelőtt 10 órakor, — Sülelmeden Récsey Endre ur udvarán szeptember 23-án délelőtt 7 órakor, — Zsibón a vasútállomásnál szeptember 23-án délelőtt 12 órakor, — Zilahon a városháza előtt szeptember 24-én délelőtt 7 órakor. A pótlóvázások 3½ évet betöltött és 7 évet meg nem haladott 158 cm.-től 166 cm. magas és jó testalkatú lovak vétetnek be. 3½ évesek csak tenyészlóvakból az esetben vétetnek fel, hogyha igen jól kifejlődött testalkattal bírnak. Minden előállított lóról a szabályszerű lólevél készen tartandó.

— **Öngyilkos lelkész.** Nagy Zsigmond előbb nagypacali, majd szilágyballai ref. lelkész. Keeskménen augusztus hó 25-én hajnalban szíven lötte magát. Allítólag anyagi zavarok kergették a halálba.

— **Beszakadt fűtőház.** Nagyváradon a vasútállomásnál új fűtőházat építenek, amely már a teljes befejezéshez közeledett, midőn tegnapelőtt a vasgerendákból felállított tetőzet hirtelen összedőlt és bezuhant. Szerencsére ekkor csak egyetlen lakatos legény dolgozott a szerelésnél, kinek lába eltörtött. A százezer korona anyagi kárt okozó összeomlás emberben több kárt nem okozott.

— **Köteles biztosítás.** Győr városa városi biztosító társaságot óhajt létesíteni azzal a céllal, hogy a város területén lévő összes házak kötelezőleg biztosítandók lennének. E végből a többi megkeresett városokkal egyetemben feliratot óhajtana intézni az országgyűléshez a kötelező biztosítás törvénybeiktetésére. Ez még csak terv, de ha komolyabb stádiumba lenne, nagy ellentállást fejtenének ki a biztosító társaságok. Ilyen terv volt már az osztrák parlament előtt is, de elvetették.

— **Szerencsétlenség.** Kereken Csobán Illés földmives 6 hónapos János nevű fiának az istálló tetőjéről egy göröngy a fejére esett. A kis gyermek rövid szenvedés után meghalt.

— **A krasznai önk. tűzoltó-egylet táncvigalma.** Beismerem, hogy majd elkéstem a referálással, de uramfia, mit csináljon az ember, ha a tűzoltó mulatság — már a krasznai — csak 3 nap után ér véget s jó magam sem szoktam az első között lenni a hazamenetelben s ilyenkor bizlsten, el is felejttem az írás mesterségét. Jól mulattunk! Szólt a zene; pirultak a párok a tánc hevében s az öreg hold elszégyelte magát, irigységében még sápadtabb lett halovány orcája. Csengett a pohár, gyönyözt a sárga nedű! Mindenki otthon hagyta a bút, itt csak az örömmek ált. A gyönyörű zöld lombos sátor alatt a sok szép asszony, lány úgy nézett ki, mintha minden tölgylevelé mellett egy üde rózsza nyíllana. Jah! a mi tűzoltóink nemcsak a vész perceiben pótolhatatlanok, hanem a táncteremben is. Mind egy Adonis; hát még az új egyenruhában mily fessék voltak. A cigány kifáradt, a vonó elszakadt, de azért még a reggeli órákban is felhangzott a ropogós csárdás köepett: hogy volt! A tánc végre elpihent, de csengett össze tovább a pohár. A fényesen sikerült mulatság nemcsak erkölcsileg, de anyagiakban is gazdagítá a tűzoltók pénztárát. A tiszta jövedelem több mint 100 korona. B—r.

— **Az őrnagy ur tehene.** Mezőhegyesen történt a következő „katonadolog.” Az ott parancsnokló őrnagy tekintélyes számú gyermekei kedvéért tehenet is tart, a tehén pedig a házuk előtti füvel benőtt térségen szokott legelni. Ujban az őrnagy észrevette, hogy a tehén kevesebb tejet ad és ezt azzal magyarázta, hogy a füvel benőtt térségen az arra járók legázolják a füvet. Az őrnagy erre egy katonát állított fel őrnök és kiadta neki a parancsot, hogy a füvel benőtt térségen csak a tehénnek szabad járni, vagy tartózkodni. A parancs utáni egyik napon épen az őrnagynek akart keresztülmenni a füves térségen, mire az őrnök, a ki különben keménytekintetű kunsági gyerek volt, feltartóztatta. „Hát nem tudja, hogy ki vagyok én?” — kiált indignálódva az őrnagynek. „Annyit tudok — felelte a kemény gyerek — hogy a nagysága nem az őrnagy ur tehene, tehátlan mars le a fürdő!”

— **Olcsó föld.** Pestmegyében egy nagy birtok parcellázása most kezdődött meg. A föld kitűnő szántó és legelő, teljesen sík. Ara 1200 öles holdankint 400 korona kedvező fizetési feltételek mellett. Vevők forduljanak a parcellázóhoz: Kübelbeck Agoston, Budapest, Podmaniczky u. 27. Közvetítők jutalékban részesülnek. Ugyanott van még több kisebb-nagyobb birtok eladásra előjegyezve. Földbirtokokra jelzálogkölcsönök folyósíttatnak 4% kamat alapon. Kerestetnek nagyobb erdők és bányák.

— **Antalfy József könyv- és papírkereskedésében** Debrecen, Piac u. 44. mindennemű könyv, zenemű, iskolakönyv gyorsan és pontosan megkapható. Megyei telefon 612. sz. 2—3

— **Magyar dalmélyázat.** Svárdström Valborg asszony, az ismert svéd énekművész, kit a magyar közönség páratlan művésze révén annyira szívébe fogadott, 2000 koronát kitévő pályadíjakat tűzött ki magyar szövegű műdalokra. E hazafias tényével haláljának egy részét akarja leróni a magyar közönséggel szemben, azért a lelkes fogadtatást, melyben őt attól a pillanattól fogva részesítette, midőn először hangzott el ajkáról a magyar dal. A négy legjobbnak ítélte dal, egyenként 400 koronás díjban részesül. A nyolc második díj 50—50 koronára rug. A 12 pályadíjazott dalt a művész hangversenyeiben állandóan énekelni fogja. Pályázhat minden magyar zeneszerző legfeljebb három dallal, melyek jelíges levél kíséretében a „Harmonia” zeneműkiadó-vállalat, hangversenyrendezés és első hazai zongoragyár részvénytársaság igazgatóságának, illetve ifj. dr. Hubay Jenő vezető igazgatónak (Budapest, IV. Váci-utca 20.) küldendők be. A dalok kiadási és tulajdonjoga a Harmoniára száll át, amely a pályadíjnyertes műveket, a bírálóktól megtörténte után, művészi köntösben nyilvánosságra fogja hozni. A bírálóbizottság elnöke: Mihailovich Ödön, tagjai: Hubay Jenő, Herzfeld Viktor, dr. Diósy Béla és Kern Aurél. A pályázat 1909. szeptember 20-án jár le. Itt egyben felemlítjük, hogy a Harmonia részvénytársaság a nyár folyamán nagyarányú átalakuláson ment keresztül. A társaság részvénytőkéjét tetemesen felemelte, zeneműkereskedését nagy méretekben kibővítette, ugyannyira, hogy zeneműköszlete vetekedik a külföld bármely hangjegyraktárával. Nagy súlyt fektet zeneműkiadói üzletére is és különösen a magyar zene fejlesztésének és a külföldön való fokozottabb terjesztésének kíván uttörője lenni, mint a jelen pályázaton való részvétele is mutatja. A ősszel indul utnak égisze alatt az „Edition Harmonia” című zeneműtár, amely a klasszikus és modern zeneműirodalom legválogatottabb termékeit fogja felölelni. A klasszikus mesterek műveit a legkiválóbb magyar zeneművészek fogják jegyzetekkel ellátni. A zeneműosztályon kívül, a zongora-osztály keretén is jelentősen kibővültek. Elismert külföldi és belföldi zongora-gyárosok legkiválóbb gyártmányai (zongorák, pianók, harmonikumok) nagy választékban állandóan raktáron tartatnak. Örömmel konstatáljuk a vállalat fejlődésének eme nevezetes mozzanatát, anélkül is inkább, mert hiszen eddigi, több évtizedre terjedő ténykedésével a magyar zene-kultúra fejlesztésének munkájában ő is kivette a maga részét.

— **Terméketlen gyümölcsfák kezelése.** Nagyon gyakori eset, hogy kifejlett és egyébként is egész szép növései gyümölcsfák éveken át semmi termést sem hoznak. Az ilyen fa természetesen csak kárt hoz, mert nemcsak a termés és a haszon marad el, de hiába szívjá el a tápanyagot is a földből a többi gyümölcsfa elől. Rendszerint két oka lehet az ilyen fák meddségének. Oka lehet először a talaj szegénysége is. Ezt észrevehetjük a fa hiányos növekedésén és különösen a kellő rügyképződés elmaradásán. A bajon úgy segíthetünk, ha a talajt a fa töve körül jó fellazítjuk, felássuk és jó érett trágyát vagyitünk a földje közé, abba esetleg hozzá pár száz gramm foszfortrágyát is, továbbá gyakran megöntözve, főleg száraz időben hígított trágyalével. De ezen kívül a fát is gondozásban kell részesítenünk, levágva a gyenge, fejletlen gallyakat, a fa kergét pedig megtisztítva erre szolgáló favakaró drótköfével. A második ok lehet az előbbi eset ellenkezője, vagyis a talaj túlnedvessége és túlkövérsége. Ez is meglátszik a fán, mert gyorsan és buján nő, sok hajtást hoz, folyton és erősen virágzik, de virágait elhullatja, vagyis elruggja. Ha túlmedves a talaj, csakis a fölösleges nedvesség elvezetésével segíthetünk. De amily gyorsan segít ezen a gyümölcsész, ép oly hibát is követhet el, ha túlságosan elvonja a nedvességet a fától. A talaj kövérsége ellen márgázással, vagy meszezéssel és gyakori felásózással védekezhetünk leghatásosabban, akként oly módon is, ha néhány erős gyökeret elvágunk és így a tápanyag felvételt hajszálgó kér képzésre fordítjuk. A legbiztosabb azonban az a gondosság, hogy éghajlatunk és talajviszonyainknak megfelelő gyümölcsfákat ültetünk és kezdettől fogva a rendszeres termőműgyre való metszést gyakoroljuk. Végül ha bőtermő évben nem hagyjuk a fán az összes termést, hanem még idejében megritkítjuk. Igaz, hogy a sűrűn

álló gyümölcsösök ilyéten kezelése sok munkával jár. Azonban ezzel kettős hasznót érünk el; nevezetesen fánk a következő évre is megtartják termősségüket s a fákra hagyott gyümölcs szebb, ízletesebb és értékesebb is lesz.

Közgazdaság.

Közeledik a szüret.

Régen elmúlt az az idő, amikor a szüret hegyen-völgyön dárídót jelentett. Ma is örömmel ugyan, az örömben azonban üröm sokszor csöppen, mert a gazdának pénzébe, sok pénzébe van a leszűrt must, amelynek értéke néha alig, vagy nem is haladja túl a szőlőre fordított kiadások összegét. A fagy is sok helyt jelentékeny kárt tett az időn s így a szüreti eredmények nem mindenütt hangolják öröme a szőlőbirtokosokat.

A mai gazda számítóbb a réginél; de nemcsak azt kell számításba vennie, hogy mennyi volt a tényleges kiadása s mennyi a bevétele, hanem azt is, hogy mennyi tápláló-anyagot vont el a szőlőtermés talajától és mennyit és mit kell visszapótolnia, hogy jövőre is legyen lehetőleg nagyobb termése az ideinél. Segítsünk tehát e tekintetben egy kisét a gazdának.

Ha a szőlőgazda tisztán csak bort ad el, a törkölyt, venyigét pedig visszaadja a talajnak, akkor 25 hektoliter holdankénti termékkel 0.35 kg. nitrogént, 25 kg. káliumot és 0.5 kg. foszfort vont ki a talajból. Ha azonban a venyigét és törkölyt nem adja vissza a talajnak, ami a leggyakoribb eset és ha a terméshez a levélzetet is hozzászámítjuk, akkor körülbelül 70—90 kg. nitrogén, 70—102 kg. káli és 20—25 kg. foszfor sav vonat el a talajból.

Van pedig a korhadt istállótrágyában 0.5 % nitrogén, 0.26 % foszfor sav és 0.63 % káli, vagyis 200 métermázsa istállótrágyában 100 kg. nitrogén, 123 kg. káli és 46 kg. foszfor, tehát nem egészen annyi, mint amennyit két egymásután következő 25 hektoliteres termés a talajból elvon. Hogy tehát egyenlően nagy terméseket kaphassunk, minden két évben 200 métermázsa istállótrágyát kellene holdanként kihordanunk. All ez a homoktalajokra, sokkalta inkább, mint a kötött talajokra. Am melyik homoki gazda képes szőlőjének évente 200 métermázsa istállótrágyát adni? Ilyen aligha van az országban és ez az oka, hogy a homoki szőlők termésátlaga nem növekedőben, hanem apadóban van, mert olyan gazda is kevés van, aki műtrágya alakjában adja meg ezt a tápláló anyagmennyiséget, amelyet istállótrágya alakjában nem bír megadni. Feltéve, hogy a homoki gazda csak minden negyedik évben bírja szőlőjét műtrágyázni, akkor a közbeeső páros években, tehát szintén minden negyedik évben 200 kg. szuperfoszfátot, 100 kg. 40 %-os kálit kell ősszel kiszórnia, tavasszal pedig 50—60 kg. chilisálótromot.

Ilyen kezelés mellett nem lesz oka panaszkodni termésátlagai csökkenése miatt, hanem ellenkezőleg örömmel fogja tapasztalni termésátlagainak fokozódását.

Szerkesztői üzenet.

R. M. urnak. Helyben. Mindenek előtt nagy köszönettel vesszük lapunk iránt tanúsított szíves érdeklődését. A beküldött cikket azonban nem közölhetjük, mert lapunk ez évi augusztus 5-ikén megjelent 31. számában »Magyar Ikarusok» cím alatt éppen ezen kérdéssel, csekély eltéréssel, már foglalkoztunk. Más tárgy közleményeinek, ha azok lapunk keretébe valók lesznek, szívesen adunk teret.

Egy jó családból való

**** helybeli leány ****

pénztárkezelőnek
felvétetik. Írásbeli ajánlatokat kér

Frankovits Ignác.

Hirdetmény.

A „Szilágysomlyó és vidéke ipari és gazdasági hitelszövetkezet” köz-
hírré teszi, hogy

ta karékbetéteket

legelőnyösebb feltételek mellett elfogad és azok után úgy eddig, mint jövőben is a betevőknek **5%-os kamatot fizet.**

Ingatlan kölcsönöket ad első betáblázásra a legelőnyösebb kamatláb mellett. A kölcsön konvertálások alig pár korona költségbe kerülnek. — Különösen ajánlja a **hosszabb lejáratu** olesó $5\frac{1}{2}\%$, avagy $6\frac{1}{10}\%$ -os külön **jelzálogos kölcsön**eit is, melyeknek kieszközlésében díjmentesen jár el.

9 — Az igazgatóság.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet
sérvbajosok, ferdén nők és
amputáltak részére.

Budapest, IV, Kossuth Lajos-utca
8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen
díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi viz-
sgálat igénybe vétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

**Szabadalmazott sérvkötők már
5 koronától felfelé.**

Vidéki megrendelések az intézet szak-
orvosa által lelkiismeretesen felülvizsgáltat-
nak s pontosan és legnagyobb titoktartás
mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minő-
ségekben, orvosilag ajánlva és sterilizálva.
Feltétlenül megbízhatóak. Tucatankint 2—16
koronáig.

Ugyanott most jelent meg: »Az ember
egészsége« című orvosi mű, mely kizárólag
a sérvbajjal, annak ellenszereivel és keze-
lésével foglalkozik. E munkát bárkinek díj-
talanul és zárt borítékban küldi meg az in-
tézet igazgatósága.

3952—1909. kig. sz.

Arverési hirdetmény.

A Szilágysomlyó rendezett tanácsu vá-
ros tulajdonát képező

Alsó vadkerti legelő . . .	141 K. 20 f.
Felső „ „ . . .	391 „ — „
Bika legelő	192 „ — „
Bikarét	405 „ — „
Kenderes oldali dűlő . . .	22 „ 05 „
Körösvölgyi legelő . . .	8 „ 55 „
Berekben levő legelő . . .	228 „ 15 „
Vasut melletti kaszáló . .	42 „ — „
Pecsenyeáruló hely . . .	16 „ 02 „
Magurai legelő és kender- áztató hely	30 „ — „

ingatlanok **folyó évi szeptember 15.
napján** délelőtt 10 órakor kezdődő és a
polgármesteri hivatalban tartandó nyilván-
os szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek
1910. január hó 1-ső napjától kezdődőleg
6 egymásután következő évre bérbe
adatik

Az egyes ingatlanok után feltüntetett
összegek azok kikiáltási árát képezik.

Az árverésen szándékozók az árverés
megkezdése előtt a kikiáltási ár 10% -át
kötelesek bántpénzképen letenni. A ha-
szonbérleti feltételek a már Szilágysomlyó
város által gyakorlatba vett eddigi felté-
telek szerint állapítatnak meg. Írásbeli
ajánlatok az árverés megkezdése előtt bead-
hatók, de annak megkezdése után figye-
lembe nem vétetnek. A legtöbbet ígérő
ajánlata az illető ajánlattevőre azonnal,
míg Szilágysomlyó városra csak a városi
képviselő testületi közgyűlés jóváhagyása
után kötelező.

Szilágysomlyó, 1909. augusztus 14.

3—3

Donogány János,
h. polgármester.

URSUS

a legtökéletesebb rendszerű

BORSAJTÓ

a 3-ik erőátvitellel felülmúlja
minden más szerkezetű sajtó
nyomóképeségét. **Acélsa-
var és keretszerkezettel**, a
must vasrészekkel nem
érintkezik, miáltal a bor
megfakadását kizárja, a
törköly egy darabban kive-
hető. 3—10

Képes árlap pincefelsze-
relési cikkekről és borsaj-
tóról ingyen és hármentve.

Tóth Gyula Debreczen,

városház épület.

!! A Magyar ujságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as esemény és a magyar nemzeti
törékvések egyetlen hű és kéréshet-
len szószólója.

Főszerkesztő:

Braun Sándor.

Felolós szekesztő:

Haosak Géza.

Naponkint 125.000 példány!

== Egy szám: 2 krajcár. ==

A Nap előfizetési ára:

Egész évre 16. K | Negyedévre 4. K
Félévre 8. K | Egy hónapra 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkitünőbb magyar élclap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg!

Pompás képek!

Mesésen olesó!

Egy szám: 6 krajcár.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 6.— K | Negyedévre 1.50 K
Félévre 3.— K | Egy hónapra —50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 9.

11343—1909. tkvsz.

Hirdetmény.

Füzes község telekkönyvei birtokszá-
bályozás következtében átalakítottak és
ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra
nézve, melyekre az 1886. XXIX., az
1889. XXXVIII. és azokra az ingatlano-
kra 1891. XVI. t.-c-ek a tényleges
birtokos tulajdonjogának bejegyzését rende-
lik, az 1892. évi XIX. t.-c.-ben szabályo-
zott eljárás a telekkönyvi bejegyzések he-
lyesbítésével kapcsolatosan fogantatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1) Hogy mindazok, kik az 1886.
XXIX. t.-c. 15. és 17. §§-ai alapján,
ideértve e §§-oknak az 1889. évi
XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban és az
1891. XVI. t.-c. 15. §. a., pontjában fog-
lalt kiegészítéseit is, valamint az 1889.
XXXVIII. t.-c. 7. §. a és az 1891.
XVI. t.-c. 15. §. b. pontja alapján eszkö-
zölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX.
t.-c. 22. §-a alapján történt törölések ér-
vénytelenységét kimutathatják, evégből tör-
lési keresetüket hat hónap alatt, vagyis
1910. április 1. napjáig bezárólag a
telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert
az ezen meg nem hosszabbítható záros ha-
táridő eltelte után indított törlési kereset,
annak a harmadik személynek, aki idő-
közben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hát-
rányára nem szolgálhat.

2) Hogy mindazok, kik az 1886.
XXIX. t.-c. 16. 18. §§-ainak eseteiben,
ideértve az utóbbi §-nak az 1889.
XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt
kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulaj-
donjogának bejegyzése ellenében ellent-
mondással élni kívánnak, írásbeli ellent-
mondásukat hat hónap alatt, vagyis 1910.
április 1-ig a telekkönyvi hatósághoz
nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszab-
bítható záros határidő eltelte után ellent-
mondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3) Hogy mindazok, a kik a telek-
könyvek átalakítása tárgyában tett intéz-
kedések által, nem különben azok, akik
az 1. és 2. pontban körülírt eseteken
kívül az 1892. XXIX. t.-c. szerinti eljá-
rás és az ennek folyamán történt bejegy-
zések által előbb nyert nyilvánkönyvi jo-
gaikat bármely irányban sértve vélik,
ideértve azokat is, akik a tulajdonjog ará-
nyának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a
alján történt bejegyzést sérelmesnek vé-
lik, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó
kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat
hónap alatt, vagyis 1910. április 1-ig
nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszab-
bítható záros határidő elmulta után, az át-
alakításkor közbejött téves bevezetésből
származó, bármilynemű igényeket jóhiszemű
harmadik személyek irányában többé nem
érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket
pedig csak a törvény rendes útján és csak
az időközben nyilvánkönyvi jogokat szer-
zett harmadik személyek jogainak sérelme
nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek,
akik a hitelesítő bizottságnak eredeti ok-
iratokat adtak át, hogy amennyiben azok-
hoz egyszersmind egyszerű másolatokat
csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyuj-
tanak, az eredetieket a telekkönyvi ható-
ságnál átvehetik.

A kir. járásbíró, mint tkvi ható-
ságtól. Szilágysomlyó, 1909. augusztus 23.
1—3 **Lénárt, kir. albiró.**

Bellovai és Csupák

aszfalt, beton és műkölépcső vállalkozók Szilágysomlyón.

Különleges építési vállalat!

Műkölépcsők méret után, színezés tetszés szerint. — Műsirkövek minden színben, ugyiszintén fürdőkádak és kávéházi márványutánzatu asztallapok, egyszerű és mintázattal, ugyiszintén mosdók is, stb. Konyhák, folyósók, fürdők és előszobák cementlappal, terracotta-burkolattal, vagy egyszerű cementsimitással. Gipsz és rabicfalak felállítása.

Gazdasági építkezések!

Itató váluk, jászolok, vízmedencék, betoncsatornák, cementből készült oszlopok kerítéshez és szőlőkarók.

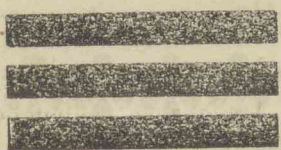
Kocsibejáratok és gyalogjárdák természetes aszfalttal való burkolása, vastagság tetszés szerint.

 Nedves pincék izolálása.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri: 3—4

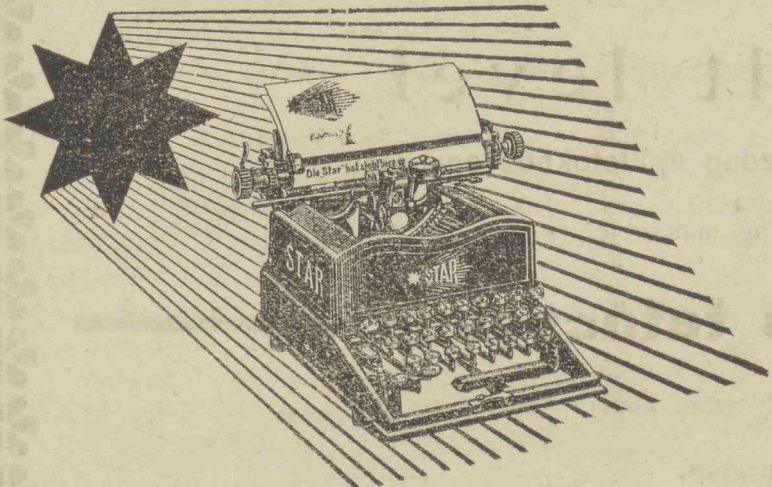
Bellovai és Csupák.

Lakásunk: Patkásné-féle házban, a vasúti raktárral szemben.

1/2 annyiba

mint a többi elsőrendű gép, kerül a legújabb amerikai

STAR
írógép.

 Látható irás! 5 évi jótállás! Legerősebb átütőképesség!

Működése megtekinthető a „Szilágysomlyó” szerkesztőségében.

 Kivánatra havi részletre is kapható.

11—42

Kizárólagos elárusítók:

Faragó Testvérek

Budapest, V., Nádor-
utca 17. szám.

Eladó ház.

Szilágysomlyón, a Magura-utcában levő házas telkem szabad kézből, jutányos árban eladó. A telken van: az utca felőli részen 4 szoba, — belső épületben 3 szoba, konyha, kamara, — külön épületben egy kis szoba, — 18 méter hosszúságú sziklába vágott száraz pince, melyben három sor hordó fér el, előtte tágas kocsai szin, — egy 4 lóra való istálló, — 8 méter hosszú, cseréppel fedett

tengeri góré, alatta kőből kirakott szeméttartó, — és egy 100 hektoliternyi ürtartalmu esővizeztartó medence.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Bölöni Sándor,
ügyvéd.

Könyvnyomdánkban
egy tanuló azonnal felvétetik.

Friss bonyhádvidéki teavaj, szegedi szalámi, székely turó, ementhali és grói sajt, — valamint jégbehűtött kőbányai sör, 1 üveg 30 fillér, 1 liter

rizling bor

68 fillérért állandóan kapható

Veres Károly,

fűszerkereskedésében

28

Szilágysomlyón.

Felhívás

a t. gazdálkodók és géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vízmentes asztagtakaró szegedi kenderzsákokat, pokrócokat, cséplőgépekre való ponyváimat, — zsákkötöző és dohányzsinegeket olcsó árban.

Favéges kézi kévekötőket a legolcsóbb árakban.

Kivánatra mintát küldök.

Wiener Adolf,

gyári raktára, ponyva és zsákkölcsönző intézete

Debrecen, Kossuth-u. 27.

9—10

Boltberendezések

alkalmi olcsó eladása Szilágysomlyón.

Különböző üzletnek megfelelő igen szép berendezések, üveges, polcos állványok, pultok, asztalok, rőfös, divatáru kalap, cipőüzletnek megfelelő, — továbbá fűszerállványok, pultok, lisztartó, íróasztal, erős, jó berendezés egy tömegben, vagy darabonként is, igen olcsó ár mellett eladók Erdődy Lászlónál Szilágysomlyón. 2—3

Borárusítás.

Értesítjük a közönséget, hogy a „Szilágysomlyói Borértékesítő és Pincészövetkezet”, a szövetkezeti tagok saját termésű, tisztán kezelt hegyi borkészletének palackokban való kizárólagos elárusításával Frankovits Ignác szilágysomlyói vas- és fűszerkereskedőt bízta meg. A borok a szövetkezet által megtöltött, lezárt, ólomkupakkal és csinos címkével ellátott palackokban, a következő árak mellett hozattak forgalomba:

- 1) 1 üveg asztali új bor 1 literes üvegben . 48 fill.
- 2) 1 „ 1908. évi Rizling, 7 deciliter . . 56 „
- 3) 1 kis üveg 1908. évi Rizling 3 1/2 deciliter 30 „
- 4) 1 üveg Ó-rizling, 7 deciliter 80 „
- 5) 1 kis üveg Ó-rizling, 3 1/2 deciliter . . . 40 „
- 6) 1 üveg Muskatály, 7 deciliter 1 kor
- 7) 1 üveg Aszu, 1/2 liter 2-50 fill.
- 8) 1 kis üveg Aszu, 3 deciliter 1-50 fill.

Az árak üveg nélkül értendők.

Az üres üvegek darabonként 20 fillér árban visszaváltatnak. 4—

A „Szilágysomlyói Borértékesítő Pincészövetkezet.”

670—1909. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhirrre teszi, hogy a szilágysomlyói kir. járás-bírósnak 1909. évi V. II. 786. sz. végzése folytán dr. Meszesán Coriolán ügyvéd által képviselt Sílvania takarékpénztár felperes részére 210 korona tőkekövetelés s jár. erejéig biztosítási és kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 1420 koronára becsült ingóságokra a szilágysomlyói kir. járásbírósnak 1909.

V. II. 786/2. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglalhatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, Szócsen, a községházánál leendő megtartására határidőül 1909. évi szeptember hó 4-ik napján délelőtt 9 órája kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt szarvasmarhák és lovak s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését

megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Szilágysomlyón, 1909. augusztus 15.

Roska Vertán,
kir. bir. végrehajtó.

A FONCIÈRE Pesti Biztosító Intézet

kötvénykiállítási joggal felruházott szilágymegyei főügynöksége elvállal
ugy maga, mint az egész vármegye minden községében levő képviselte
tűz,

jég,

élet,

baleset,

betörés,

üveg és

szavatossági

biztosításokat legelőnyösebb feltételek és a legjutányosabb díjak mellett.

18—

Alagcső- és gőztéglagyár

Kont Manó

Beregszász.

Homlokzattégla, disztégla, fagontégla
ék- és kéménytégla, cserépszindely,
kétfülü hornyos tetőcserép,
alagcső, burkolatlapon gyártása. —
Egész homlokzatoknak terv szerint
való kivitele. — Teljes tetőfedések
eszközlése.

Távirati cím: Gőztéglagyár Beregszász

Beregszász, a postabélyeg kelte.

Nyilt levél

szegény és gazdag építetőkhez egyaránt.

A legkitünőbb tetőfedő-anyag manap a

kétfülü hornyos tetőcserép

(szabadalmazva 16692. szám alatt)

melyet a beregszászi gőztéglagyár eddig el nem ért tökéletességben gyárt.

Ez a cserép örök tetőt ad, ki nem fagy és oly szilárd, hogy azon járni lehet.

A vele való fedés nem drágább a közönséges fazsindelyénél és minden vályogfal elég erős nekik.

Az a tetőszék, mely fazsindely alá készült, teljesen megfelel.

A fedőmunkát a gyár távolabb vidéken is elvállalja, ha legalább 300 négyszögméter területről van szó és ez esetben a tetőnek jó minőségeért teljes jótállást vállal.

Egy négyszögméter területen 15 darab fekszik. A lécezés 30 cm. távolságban eszközlendő.

Egy waggonba körülbelül 5200 drb. rakható és a gerincecserép.

A fazsindely ellenében való előnyeit szükségtelen feszegetni, a bádóg ellenében pedig azzal az előnnyel bir, hogy nem veszi fel oly hirtelen a meleget, úgy, hogy a bádógtetőnek a padját semmire sem lehet fölhasználni és a lakóhelyiségek is kiállhatatlan melegek nyáron, nemkülönben hidegebbek télen. Amellett a bádóg — gyakori festésköltségeiről nem is szólva — javítása bonyolódott műtét.

A tapasztalat bizonyítja, hogy amely helyiségben ez a hornyos cserép egyszer alkalmazásba került, onnan a fazsindely és bádóg teljesen ki van szorítva.

A gerincecserépből egy folyóméterre kell 2³/₄ darab.

Nagyon kérem az intelligensebb t. c. közönséget, különösen faluban a tisztelendő urat, tanító, bíró, jegyző urakat, világosítanak föl a szegényebb gazdákat saját érdekükben, hogy ez a cserép nem nehéz, elbirja minden fal kivétel nélkül és alkalmazásával nem áll elő az a gyakori eset, hogy tűzvésznel a falu pár óra alatt martaléka lesz a lángnak.

6—10

Kiváló tisztelettel: **Kont Manó,** alagcső- és gőztéglagyára Beregszász.

Képviselő: **WEISZ ELEK** fakeskedő Szilágysomlyó.